

Bijlage 3.

Norm basisondersteuning

Inclusief onderwijs. Dat is het doel voor de komende jaren. Daarom is het belangrijk dat elke school de basis op orde heeft om zoveel mogelijk leerlingen goed te kunnen begeleiden binnen het reguliere onderwijs. Een sterke basisondersteuning op de scholen helpt hierbij. Basisondersteuning is het niveau van onderwijs en ondersteuning dat scholen minimaal bieden aan hun leerlingen.⁵

Belang norm basisondersteuning

Het is wettelijk verplicht dat het samenwerkingsverband een norm hanteert voor de basisondersteuning. Hierdoor is het voor ouders duidelijk wat zij van iedere school in de Duin- en Bollenstreek mogen verwachten als het gaat om het bieden van ondersteuning aan leerlingen. Het schoolbestuur is samen met de school verantwoordelijk voor de basisondersteuning. Een heldere afspraak over basisondersteuning maakt duidelijk wat scholen meer bieden bovenop de basisondersteuning. Door een duidelijke norm voor de basisondersteuning kan het niet meer voorkomen dat een school zonder goede argumentatie een leerling weigert op basis van een ondersteuningsvraag die onder de basisondersteuning valt. Daarnaast maakt een duidelijke norm helder dat een school extra of specialistische ondersteuning in kan roepen voor een leerling met onderwijsbehoeften waarin binnen de basisondersteuning niet voorzien kan worden.

Open houding

Deze norm biedt scholen de ruimte om zelf invulling te geven aan de manier waarop ze de afgesproken ondersteuning aan leerlingen bieden. Het is van belang dat er bij de scholen een open houding is en dat wordt gekeken naar mogelijkheden en kansen om een sterke basisondersteuning te bieden. De basisondersteuning op een school is niet iets vaststaand, maar vraagt voortdurende ontwikkeling. Nieuwe ondersteuningsvragen van leerlingen kunnen vragen om creatief denken om de leerling te kunnen ondersteunen binnen de school. Een collegiale leercultuur ondersteunt het denken in oplossingen. Door te kijken hoe de ondersteuning op andere scholen is ingericht, kan van elkaar worden geleerd en wordt de basisondersteuning binnen het samenwerkingsverband steeds beter. Zo kunnen zo veel mogelijk leerlingen in hun eigen leefomgeving onderwijs volgen.

Basiskwaliteit

Het fundament voor passend onderwijs is goed onderwijs. De meest fundamentele en breedst gedeelde definitie daarvan is de basiskwaliteit zoals vastgelegd in het onderzoekskader van de onderwijsinspectie. Hierin staan de eisen en het aanbod beschreven die behoren tot de standaard opdracht van elke school en die voor 80-90% van de leerlingen voldoende basis bieden voor een succesvolle schoolloopbaan. De basisondersteuning is gericht op de leerlingen die meer nodig hebben dan de basiskwaliteit. We bouwen de basisondersteuning daarom bovenop de basiskwaliteit. Dit vraagt dat de basiskwaliteit een sterk fundament biedt en alle scholen een voldoende scoren op de kwaliteitsgebieden en standaarden van de onderwijsinspectie. De basiskwaliteit is breed en omvat veel thema's waardoor het mogelijk is dat in de beschrijving van de norm voor de basisondersteuning op sommige onderdelen een gedeeltelijke overlap is met de basiskwaliteit.

⁵ Deze norm voor de basisondersteuning is geïnspireerd door de norm van swv ZOUT 2022-2026

Ondersteuningsstructuur op school

Een goede **ondersteuningsstructuur** op school zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalering zo snel mogelijk passende ondersteuning wordt geboden. Dit vraagt om een **handelingsgerichte basishouding** in het team en om **educatief partnerschap** met ouders en belangrijke ketenpartners als de jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg.

Handelingsgericht werken

De school heeft de leerlingondersteuning ingericht volgens de cyclus van **handelingsgericht werken**⁶. Handelingsgericht werken is een systematische manier van werken, waarbij het onderwijsaanbod afgestemd is op de algemene en specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Bij het handelingsgericht werken is **opbrengstgericht werken** helpend. Opbrengstgericht werken is het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het verbeteren van de resultaten.

- Leerkrachten benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen door onder andere observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen.
- Leerkrachten stellen op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen een **groepsplan** op. Het groepsplan is de basis voor het dagelijks handelen van de leerkracht, voor het afstemmen van de lessen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- Leerkrachten benoemen ambitieuze, concrete en reële doelen voor de lange (einde schooljaar) en de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's.
- Leerkrachten bespreken binnen een vaste structuur regelmatig met de intern begeleider om het groepsplan te evalueren en eventueel bij te stellen.
- De school is in staat om voor leerlingen een **individuele leerlijn** op te stellen die is afgestemd op het te verwachten uitstroomniveau van de leerling. De individuele leerlijn wordt regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.
- De teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan is of wordt. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.

Educatief partnerschap met ouders en leerlingen

Leerkrachten en intern begeleiders werken samen met ouders en leerlingen.

- Leerkrachten en intern begeleiders informeren ouders en zijn open en transparant over de ontwikkeling van het kind. Zij communiceren in voor ouders begrijpelijke taal.
- Ouders zijn de wettelijke vertegenwoordiger van hun kind en leerkrachten en intern begeleiders betrekken hen als ervaringsdeskundigen en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.
- Ouders zijn in principe altijd aanwezig bij belangrijke besprekingen over hun kind.
- Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen waar mogelijk bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen.
- Leerlingen hebben zoveel als mogelijk een stem in (de belangrijke keuzes) van hun eigen ontwikkelproces.

---

⁶ Zie voor meer informatie over handelingsgericht werken de website van het samenwerkingsverband

Interne begeleiding

De school beschikt over een intern begeleider of een andere specialist om de interne begeleiding uit te voeren. Deze specialist:

- Heeft overzicht over de (ontwikkeling van de) schoolpopulatie en leerlingen.
- Vervult de rol voor ondersteuningsprocessen in de school, wanneer er sprake is van een onderwijsondersteuningsvraag.
- Bespreekt volgens een vaste structuur regelmatig vragen betreffende het planmatig werken met leerkrachten.
- Is aanspreekpunt en coach voor leerkrachten rondom vraagstukken over leerlingondersteuning.
- Is in staat om, in samenspraak met de leerkracht en in afstemming met ouders, een ontwikkelingsperspectief (OPP) op te stellen voor leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben.
- Houdt in samenwerking met de directeur van de school de professionalisering van het team op peil.
- Bewaakt samen met de schooldirecteur de kwaliteitszorg op school.

Ondersteuningsstructuur en Ondersteuningsteam

- De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor het team duidelijk. De school heeft heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.
- De school heeft een structurele samenwerking met zijn belangrijkste voorschoolse aanbieders.
- De school vraagt bij aanmelding altijd naar de sociale emotionele en cognitieve ontwikkeling van een leerling op de voorschoolse voorziening. Er vindt een overdracht plaats tussen voorschools en basisschool.
- De school is in staat om een **Ondersteuningsteam (OT)** te organiseren voor een leerling. Tijdens dit overleg wordt met ouders en alle noodzakelijke professionals onder regie van de school een integrale oplossing gezocht.
- De school onderhoudt regelmatige contacten met jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, leerplicht en huisartsen en kan ieder van hen indien nodig snel benaderen voor advies en/of deelname aan een OT.
- De school onderhoudt een intensieve en structurele samenwerkingsrelatie met de jeugdhulpverlening en zij geven gezamenlijk vorm aan **integraal arrangeren** bij ondersteuningsvragen die een combinatie van onderwijsondersteuning, jeugdhulp en zorg vragen.

Preventieve interventies en licht ondersteuningsaanbod

Licht aanbod en preventieve interventies vormen de belangrijkste basis voor passend en inclusief onderwijs in de scholen. Het zijn de zaken die een school kan organiseren als de 'reguliere' mogelijkheden (de basiskwaliteit) niet meer voldoende zijn om een leerling verder te helpen in zijn of haar ontwikkeling. Veel aanbod en interventies die in dit hoofdstuk beschreven staan liggen dan ook logisch in het verlengde van wat de inspectie in het kader van de basiskwaliteit van iedere school vraagt.

Binnen het samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek maken we afspraken over het beschikbare aanbod/ beschikbare interventies voor de volgende ondersteuningsvragen:

- I. Gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling
- II. Lees- en spellingsproblemen
- III. Rekenproblemen
- IV. Cognitief (ver) bovengemiddeld
- V. Cognitief (ver) ondergemiddeld
- VI. Fysieke beperkingen, medisch handelen en langdurige zieke leerlingen

Voor elk van deze zes ondersteuningsvragen maken we afspraken op 6 dimensies⁷:

- ⤵ Het aanbod dat een school biedt.
- ⤵ De protocollen die een school heeft en gebruikt.
- ⤵ De expertise die de school heeft of (extern) inroept.
- ⤵ De materialen waarover een school kan beschikken.
- ⤵ De fysieke ruimten/ voorzieningen die een school heeft.
- ⤵ De randvoorwaarden waaronder de school deze ondersteuning kan bieden.

Meerdere ondersteuningsvragen

Soms hebben leerlingen op meerdere vlakken (basis)ondersteuning nodig, bijvoorbeeld voor zowel lees- en spellingsproblemen als rekenproblemen. Het kan zo zijn dat het bieden van verschillende typen ondersteuning te veel is voor de leerling. In dat geval kan gekozen worden om eerste te starten met het oppakken van de voorliggende hulpvraag. De school bepaalt, in samenspraak met ouders, welke ondersteuningsvraag voorliggend is, wat de leerling nodig heeft en welke ondersteuning als eerst wordt ingezet.

---

⁷ Bij het beschrijven van de dimensies is gebruik gemaakt van algemene begrippen. Waar protocol staat, kan ook afspraak of handelingskader worden gelezen. Waar specialist staat, kan ook deskundige of externe ondersteuner worden gelezen.

I. Gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling

Wat valt onder de basisondersteuning?

Aanbod

- De school zet actief in op preventie van gedragsproblemen door het hanteren van heldere (gedrags)regels en voorbeeldgedrag van leerkrachten.
- De school is in staat om gewenst gedrag inzichtelijk te maken voor de leerlingen.
- De school maakt gebruik van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem om de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen (waaronder ontwikkeling in de executieve functies) te volgen.
- De school maakt gebruik van een eenduidige aanpak op het gebied van sociale veiligheid en het voorkomen en verhelpen van gedragsproblemen.
- De school kan problemen in de groepsdynamiek signaleren, herkennen en aanpakken en indien er onduidelijkheden blijven kan ze externe hulp inschakelen (bv. onderwijsondersteuning, jeugdhulp, samenwerkingsverband).
- De school is in staat om leerlingen te begeleiden met lichte ondersteuningsbehoeften op het gebied van zowel internaliserend- als externaliserend gedrag.
- De school kan bij een leerling met gedragsproblematiek onderzoeken waar het gedrag vandaan komt en indien er onduidelijkheden blijven kan ze externe hulp inschakelen (bv. onderwijsondersteuning, jeugdhulp, samenwerkingsverband).
- De school heeft (proces)afspraken met de jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg over doorverwijzing naar relevant aanbod en trainingen (bv. weerbaarheid, faalangst).
- Leerkrachten zijn in staat om de oefening van executieve functies een plek te geven in het reguliere onderwijsprogramma, uitgaande van verschillen tussen leerlingen, individuele ontwikkeling en gericht op talentontwikkeling.
- De school is in staat om ondersteuning en begeleiding te bieden bij het trainen van executieve functies, die nodig zijn om in de betreffende schoolse context te functioneren.

Protocol

Alle scholen beschikken over en zijn bekend met de inhoud van de volgende protocollen:

- Anti-pestten (sociale veiligheid)
- Escalatieladder
- Meldcode kindermishandeling8
- Jeugdmatch

Expertise

- Leerkrachten kunnen bedreigingen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling signaleren.
- Leerkrachten zijn in staat om gedragingen te benoemen, (zowel internaliserend als externaliserend) die de ononderbroken ontwikkeling van de leerling in de weg staat.
- Leerkrachten zijn bekend met de verschillende executieve functies, weten hoe deze het leerproces kunnen beïnvloeden en zijn in staat om een achterlopende ontwikkeling van executieve functies te herkennen.
- De school kan een beroep doen op een gedragspecialist die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en

de ontwikkeling van executieve functies. De school heeft deze expertise in principe zelf in huis en weet anders waar dit (direct) gehaald kan worden.

Materialen

- De school maakt gebruik van een preventief gedragsprogramma.

Fysieke ruimte

- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een plek waar leerlingen prikkelarm kunnen werken, een time-out kunnen krijgen of waar door externe professionals met een leerling gewerkt kan worden.

Randvoorwaarden

- De school is in staat ouders door te wijzen naar de juiste partijen voor diagnose en behandeling. Ouders hebben de regie over de keuzes die zij hierin voor hun kind maken. De school voorziet hen van de daarvoor benodigde kennis.

II. Lees- en spellingsproblemen

Wat valt onder de basisondersteuning?

Aanbod

- De school is in staat om leerlingen te ondersteunen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van lezen, spelling en dyslexie op zorgniveau 1 (goed lees- en spellingsonderwijs in de klas), zorgniveau 2 (extra begeleiding in de klas) en zorgniveau 3 (specifieke leerlinggericht interventie) volgens één van de Protocollen Leesproblemen en Dyslexie.
- De school is in staat om een leerlingdossier op te bouwen dat bruikbaar is als onderbouwing voor diagnostiek en behandeling van Ernstige Dyslexie (ED).

Protocol

- De school beschikt over de Protocollen Leesproblemen en Dyslexie, teamleden kennen de inhoud en kunnen de protocollen toepassen in de eigen onderwijspraktijk.

Expertise

- Leerkrachten zijn in staat om lees- en spellingsproblemen, welke kenmerkend zijn voor dyslexie, te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- De school kan een beroep doen op een taal/lees- of dyslexiespecialist (bv. een intern begeleider met deze specialisatie, remedial teacher of een externe specialist), die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van lezen, spelling en dyslexie.

Materialen

- De school is in staat om bestaand lesmateriaal aan te passen (bv. vergroten van letters of contrast, aangepaste leer- en werkboeken).
- De school is in staat om aanpassingen in het onderwijs- of toetsprogramma te doen (bv. langer de tijd bij een toets).
- De school is in staat om basale hulpmiddelen in te zetten (bv. leeslineaal, dyslexie compenserende software, daisy speler).
- De school beschikt over (een) remediërende aanpak voor lezen en spelling.

Fysieke ruimte

- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.

Randvoorwaarden

-

III. Rekenproblemen

Wat valt onder de basisondersteuning?

Aanbod

- De school is in staat om leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van rekenen, wiskunde en dyscalculie passende ondersteuning en begeleiding te bieden in fase groen (goed gedifferentieerd rekenonderwijs in de klas), fase geel (begeleiding van leerlingen met geringe rekenkundige problematiek op specifieke deelgebieden) en fase oranje (begeleiding ernstige rekenwiskundige problematiek) volgens het Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie (ERWD).

Protocol

- De school beschikt over het Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie, teamleden kennen de inhoud en kunnen het protocol toepassen in de eigen onderwijspraktijk.

Expertise

- Leerkrachten zijn in staat om (ernstige) rekenwiskunde-problemen, welke mogelijk kenmerkend kunnen zijn voor dyscalculie, te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- De school kan een beroep doen op een rekenspecialist (bv. een intern begeleider met deze specialisatie, remedial teacher of een externe specialist), die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van rekenen, wiskunde en dyscalculie.

Materialen

- De school is in staat om bestaand lesmateriaal aan te passen.
- De school is in staat om aanpassingen in het onderwijs- of toetsprogramma te doen (bv. langer de tijd bij een toets, extra beurten in de klas, kladpapier of rekenmachine gebruiken).
- De school is in staat om basale hulpmiddelen in te zetten (bv. passend modelmateriaal, telraam).

Fysieke ruimte

- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.

Randvoorwaarden

- De school is in staat ouders te verwijzen naar de juiste partijen voor een diagnose (erwd-indicatie) tot en met groep 5 of dyscalculieverklaring vanaf groep 6) en behandeling (ondersteuning fase rood).

IV. Cognitief (ver) bovengemiddeld

Wat valt onder de basisondersteuning?

Aanbod

- De school (niveau 1) is in staat om op de lesstof te differentiëren door deze te compenseren en/of op inhouds- en vaardigheden te verrijken, passend bij het ontwikkelingsniveau, ontwikkelingssnelheid en de identiteit van de leerling.
- In elke bouw is er een bewuste aanpak voor de differentiatie in dagrooster, lesdoel, dagtaak, weektaak en instructie.
- De school is in staat om begeleiding te bieden in metacognitieve vaardigheden (executieve functies, studie- en planvaardigheden, leren leren) en in sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De school is in staat om op regelmatige basis, al dan niet in samenwerking met andere scholen binnen de dorpskern, contactmomenten en samenwerkmomenten voor hoogbegaafde leerlingen (niveau 2) te realiseren.

Protocol

- De school heeft beleid voor (hoog)begaafden: de doelgroep is gedefinieerd, afspraken over signalering en begeleiding zijn vastgelegd, afspraken over eigenaarschap en communicatie zijn beschreven.

Expertise

- Leerkrachten zijn in staat om signalen van verschillende vormen van (hoog)begaafdheid en onderpresteren vroegtijdig te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- De school is in staat om goed in te kunnen schatten en te onderbouwen of versnellen (een klas overslaan) past bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling.
- De school kan een beroep doen op een specialist meer- en hoogbegaafdheid.

Materialen

- De school beschikt over lesmateriaal dat aansluit bij differentiatie in de lesstof.

Fysieke ruimte

- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.

Randvoorwaarden

- Kinderen met een eigen leerlijn hebben een ononderbroken ontwikkeling. Zodra hier niet (meer) aan wordt voldaan, vraagt dit om evaluatie en extra ondersteuning.

V. Cognitief (ver) beneden gemiddeld

Wat valt onder de basisondersteuning?

Aanbod

- De school is in staat om het niveau en verwerking (instructie, feedback, oefeningen) van de lesstof te differentiëren, passend bij het ontwikkelingsniveau, ontwikkelingsnelheid en de identiteit van de leerling.
- Leerkrachten zijn in staat om, samen met de intern begeleider, voor een leerling een eigen leerlijn op te stellen.
- De school kan ondersteuning inzetten bij leerachterstanden.

Protocol

- De school volgt en evalueert systematisch de leerlingontwikkeling met het leerlingvolgsysteem.

Expertise

- Leerkrachten zijn in staat om signalen van een beneden gemiddelde intelligentie of een lichte verstandelijke beperking (IQ tussen ca. 50 en 70 + achterstand in adaptief functioneren) vroegtijdig te signaleren. School is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren.
- Leerkrachten zijn in staat om opvallende (discrepanties tussen) sterktes en zwaktes in verschillende taken te herkennen.

Materialen

- De school beschikt over lesmateriaal dat aansluit bij differentiatie in de lesstof.
- De school beschikt over remediërende methoden.

Fysieke ruimte

- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.

Randvoorwaarden

- Kinderen met een eigen leerlijn hebben een ononderbroken ontwikkeling. Zodra hier niet aan wordt voldaan, vraagt dit evaluatie en inschakeling van extra ondersteuning.

VI. Fysieke beperkingen, medisch handelen en begeleiding van langdurig zieke kinderen

Wat valt onder de basisondersteuning?

Aanbod

- De school is in staat om te organiseren dat, met toestemming van ouders, de volgende medische handelingen die niet vragen om een BIG-registratie uitgevoerd kunnen worden: toedienen van orale medicatie (waaronder 'puffen'), geven van sondevoeding, toedienen van diabetesmedicatie en controle van glucosewaarden.
- De school is in staat om afspraken met ouders omtrent en expliciete toestemming van ouders voor uitvoering van medische handelingen of het toedienen van medicijnen vast te leggen in een overeenkomst of verklaring.
- De school is in staat om een langdurig zieke leerling op een alternatieve wijze te betrekken bij de dagelijkse didactische, pedagogische en sociale onderwijspraktijk (bv. met Klasgenoot/ KlasContact).
- Uitgangspunt is dat er voor de leerling ondanks de ziekte sprake blijft van een doorgaande (leer)lijn op sociaal en onderwijskundig gebied.

Protocol

- De school is bekend met het stroomschema zorg op school en kan dit toepassen bij het organiseren van passende ondersteuning voor leerlingen.
- De school beschikt over een protocol medisch handelen en medicijnverstrekking waarvan alle teamleden de inhoud kennen. Hierin staat tenminste opgenomen wat het beleid/ protocol van de school is:
  - Als een leerling ziek wordt op school.
  - Met betrekking tot het bewaren en toedienen van medicijnen.
  - Met betrekking tot het uitvoeren van medische handelingen (niet-BIG en BIG).

Expertise

- De school kan gebruik maken van het netwerk Ziezon en kan in het geval van een chronisch zieke leerling of een leerling die in het ziekenhuis is opgenomen een consulent OZL inzetten voor advies over aanpassingen van het onderwijs op de situatie.

Materialen

-

Fysieke ruimte

- De school beschikt over een afgesloten plek voor het bewaren van medicijnen en heeft afspraken gemaakt over het beheer hiervan.
- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte waar ruimte voor behandelingen (bv. logopedie) en medische handelingen (door eigen personeel of externen kunnen worden uitgevoerd).

- De school is toegankelijk voor leerlingen met lichamelijke of motorische beperking, waaronder tenminste wordt verstaan: rolstoeltoegankelijkheid van het gebouw, aanwezigheid van een (trap)lift en de aanwezigheid van aangepast sanitair.⁹

Randvoorwaarden

- Leerkrachten kunnen (onder arbeidsrecht) nooit verplicht worden tot het uitvoeren van een medische handeling, ook al is het een afspraak binnen de basisondersteuning. Voor de bovenstaande afspraken met betrekking tot medische handelingen geldt dus altijd: ja, tenzij.

---

⁹ De enige uitzondering op deze verplichting betreft situaties waarin het **bestaande** schoolgebouw dusdanige beperkingen kent in ruimte of constructie dat deze functionaliteiten simpelweg niet (veilig) te realiseren zijn.

Monitoring en ontwikkeling

Basisondersteuning moet door alle scholen binnen het samenwerkingsverband geboden kunnen worden. Het is belangrijk dat scholen en besturen er van elkaar op aan kunnen dat dit ook daadwerkelijk het geval is. Ook is het belangrijk om in beeld te krijgen waar het realiseren van basisondersteuning goed gaat en waar het beter kan, zodat er actief geholpen kan worden door de schoolbesturen of het samenwerkingsverband. Zo blijven we ons ontwikkelen in het belang van de leerling. Om dat in- en overzicht te garanderen maken we een aantal afspraken over het monitoren van de (ontwikkeling van de) basisondersteuning.

- In overleg en op initiatief van het samenwerkingsverband vindt evaluatie van de basisondersteuning plaats. Jaarlijks verantwoorden scholen zich over de inzet van de middelen voor de basisondersteuning. Het samenwerkingsverband zet evaluaties in voor de doelmatigheid van de besteding van de middelen. Collegiale consultatie kan hier onderdeel van uitmaken.
- Ondersteuningsvragen die onder de basiskwaliteit of basisondersteuning vallen, vormen in principe geen basis voor het inzetten van extra ondersteuning op school, het gebruik maken van een arrangement of het verwijzen van een leerling naar het speciaal (basis)onderwijs. Binnen het samenwerkingsverband spreken we af dat bij inzet van extra ondersteuning (OPP en het aanvragen van arrangementen of toelaatbaarheidsverklaringen daarom expliciet uit het leerlingdossier blijkt dat de (relevante elementen uit de) basisondersteuning op de school zijn ingezet en dat deze kwalitatief op orde zijn. Dit is waardevol voor de inhoudelijke verantwoording van ondersteuningsmiddelen en kan een belangrijke rol spelen in het bestuurlijk gesprek over het naleven van de afspraak.